

Jaarverslag 2023 vergunningverlening, toezicht en handhaving Omgevingsrecht gemeente Alkmaar

- Jaarverslag VTH 2023
- Versie nummer: 1
- Datum vastgesteld door college: 7 mei 2024
- Portefeuillehouder: A. van de Ven
- Behandelend ambtenaar: C. Busstra

Inhoudsopgave

Samenvatting

1. Beleid en ontwikkeling 2023	
1.1 Inleiding.....	4
1.2 Wettelijk kader.....	4
1.3 Oordeel interbestuurlijk toezicht.....	4
2. Inhoud jaarverslag 2023	
2.1 Waarom een jaarverslag handhaving?.....	5
2.2 Wettelijke eisen.....	5
2.3 Uitgangspunten.....	5
2.4 Plek in de beleidscyclus.....	5
3. Taakvelden VTH omgevingsrecht 2023	
3.1 Resultaten taakveld aanvragen	6
3.2 Conclusie taakveld aanvragen.....	6
3.3 Resultaten taakvelden toezicht en handhaving.....	6
3.4 Conclusie taakvelden toezicht en handhaving	7
3.5 Bezwaar- en beroepschriften VTH	7
3.6 Conclusie bezwaar- en beroepschriften VTH	8
4. Activiteiten 2023	
4.1 Resultaten activiteiten	8
4.2 Conclusie behaalde resultaten	10
5. 5.1 Evaluatie.....	11
5.2 Eindconclusie.....	11

Samenvatting

In dit evaluatieverslag wordt beschreven in hoeverre de activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2023 zijn uitgevoerd. De gemeente moet jaarlijks een evaluatie uitvoeren naar de uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten op het gebied van uitvoering en handhaving van het Omgevingsrecht. Met dit document wordt invulling gegeven aan deze verplichting.

1 Beleid en ontwikkeling 2023

1.1 Inleiding

Op grond van het Omgevingsrecht moet de gemeente jaarlijks een uitvoeringsprogramma vaststellen voor de taken op het gebied van VTH. Ieder jaar moet de gemeenten vervolgens evalueren of de activiteiten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd. Tevens moet de gemeente uiteenzetten in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de in de gemeentelijke beleidsnota VTH gestelde doelen.

De uitvoering van de VTH-taken verloopt volgens twee cycli: een beleidsvormende en een uitvoerende cyclus. In combinatie worden deze ook wel de 'Big-8' genoemd.

Het evaluatieverslag is een vast onderdeel van de Big-8. Het doel van dit jaarverslag is om helder te maken wat de gemeentelijke inspanningen daadwerkelijk zijn geweest in 2023 ten aanzien van het toezicht en handhaving met betrekking tot de Wabo-activiteiten: bouwen, slopen, strijdig gebruik, uitvoeren van een werk, monumenten en brandveilig gebruik. Ten aanzien van de beschikbare capaciteit moesten er in 2023 keuzes gemaakt worden in de uitvoeringspraktijk.

1.2 Wettelijk kader

De kwaliteitseisen voor toezicht en handhaving zijn opgenomen in het omgevingsrecht evenals de verplichting voor een jaarprogramma voor Toezicht & Handhaving.

De gemeenteraad heeft besloten tot het onderzoeken van de constructieve veiligheid van publiek toegankelijke gebouwen uit de gevolgklasse 3. Dit naar aanleiding van de aanbevelingen van de rapporten van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en van bureau Berenschot in verband met de instorting van een deel van het tribunedak van het AZ-stadion.

Op 1 augustus 2023 is de beleidsnota "VTH 2023-2026" vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma VTH is het hart van de beleidscyclus voor toezicht en handhaving en de schakel tussen de strategische en operationele cyclus. Het uitvoeringsprogramma wordt door of namens het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Het maakt onderdeel uit van de gemeentelijke handhavingsbeleidscyclus. In het jaarverslag worden de in het uitvoeringsprogramma gestelde prioriteiten en doelen geëvalueerd.

1.3 Oordeel interbestuurlijk toezicht.

Met de inwerkingtreding van de Wet Generiek toezicht per 1 oktober 2012 is het interbestuurlijk toezicht herijkt. Daarmee is de toezichthoudende taak die voorheen door de voormalige VROM inspectie werd uitgevoerd overgedragen aan de provincies. De provincie heeft ons haar ambtelijk oordeel over het jaar 2023 toegezonden. Gelet op de adequate beoordeling van voorgaande jaren heeft de provincie in 2023 alleen gekeken naar de aanwezigheid en volledigheid van de VTH-stukken en heeft in dat kader enkele verbeterpunten meegegeven. Deze zijn voor zover mogelijk in de stukken verwerkt. Aan het verbeterpunt voor een woonvisie wordt uitvoering gegeven.

2 Inhoud jaarverslag

2.1 Waarom een jaarverslag VTH?

Als college willen wij weten of de geplande inzet van middelen en de geplande activiteiten ook zijn gerealiseerd. Daarnaast willen wij weten of de doelen zijn bereikt en of ze zijn bereikt op een efficiënte wijze.

Deze informatie is van belang voor:

- het opstellen van het nieuwe integrale VTH (uitvoering)programma;
- eventuele tussentijdse bijsturing van het programma;
- eventuele wijziging van het beleid of actualisatie van beleid;
- het afleggen van verantwoording aan de gemeenteraad;
- het tijdig kunnen aansluiten bij de gemeentelijke Planning en Control Cyclus.

Kortom: voor een sluitende handhavingscyclus zijn een jaarverslag en evaluatie onontbeerlijk. Bovendien is ons college verplicht een jaarverslag vast te stellen op basis van het Omgevingsrecht.

2.2 Wettelijke eisen

Het college moet periodiek rapporteren over:

- het bereiken van de doelen;
- de uitvoering van de voorgenomen activiteiten, in verhouding tot de prioriteitenstelling;
- de uitvoering van de afspraken met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving over de samenwerking bij en de afstemming van de werkzaamheden.

Daarnaast moet het college jaarlijks evalueren of de in het uitvoeringsprogramma opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen. De rapportage en de evaluatie moeten bekend worden gemaakt aan de raad.

2.3 Uitgangspunten

Basis van het jaarverslag is:

- de door het college vastgestelde Beleidsnota VTH 2023-2026;
- de vastgestelde Uitvoeringsnota VTH 2023-2026;
- het vastgestelde Uitvoeringsprogramma VTH 2023;
- de wettelijke eisen als genoemd in het omgevingsrecht;
- de aanbevelingen van de provincie Noord-Holland in het kader van interbestuurlijk toezicht.

2.4 Plek in de beleidscyclus

Idealiter is de beleidscyclus achtereenvolgens als volgt:

1. het formuleren van beleid vastgesteld door het bestuur. In Alkmaar geldt voor 2023 de vastgestelde Beleids- en Uitvoeringsnota VTH 2023-2026;
2. programmering van de uitvoering door het college op basis van het beleid (uitvoeringsprogramma; meestal jaarlijks);
3. daadwerkelijke uitvoering toezicht/handhaving (borging middelen; organisatie; werkprocessen e.d.);
4. monitoring van de uitvoering;
5. evaluatie en verantwoording (jaarverslag en eventueel bijstelling beleid). Input voor beleid (onder 1) en programma (onder 2).

Het vorenstaande is een cyclisch proces. Dit jaarverslag is een jaarlijks op te stellen verslag, als bedoeld onder 5.

3 Taakvelden VTH omgevingsrecht

3.1 Resultaten taakveld aanvragen 2023

Hieronder volgt het daadwerkelijke aantal ten opzichte van voorgaande jaren:

Product	2019	2020	2021	2022	2023
Omgevingsvergunning bouwen (reguliere procedure)	562	866	1019	863	788
Omgevingsvergunning handelen in strijd met ruimtelijke regels (reguliere procedure)	307	409	448	348	342
Omgevingsvergunning handelen in strijd met ruimtelijke regels (uitgebreide procedure)	13	20	22	14	18
Omgevingsvergunning monumenten	41	76	75	72	109
Omgevingsvergunning/melding brandveilig gebruik	1	39	44	33	92
Omgevingsvergunning sloop	10	17	21	11	29
Vooroverleg – principeverzoek	167	279	321	290	263
Melding sloop	289	337	322	327	376

3.2 Conclusie taakveld aanvragen 2023

In 2023 zijn op basis van de Wabo bovenstaande aanvragen om omgevingsvergunning en meldingen verleend. Uit de tabel blijkt dat bij veel onderdelen de aantallen nog altijd aanzienlijk hoger zijn ten opzichte van het basisjaar 2019. Dat heeft geleid tot blijvende werkdruk bij alle teams.

3.3 Resultaten taakvelden toezicht en handhaving 2023

Nadat de vergunningprocedure is afgerond en de vergunning onherroepelijk is, dan wel een melding volledig is, vindt een overdracht van het dossier plaats naar het team Toezicht en Handhaving. De verleende (omgevings-)vergunningen en ingediende meldingen brandveilig gebruik worden door de toezichthouders van de gemeente gecontroleerd.

Hieronder volgt het daadwerkelijke aantal ten opzichte van het geschatte aantal:

Product	Geschatte aantal uren	Resultaat aantal uren	Verschil
<u>Bouwkundig toezicht</u> De controles zijn gericht op veiligheid, zoals constructieve veiligheid, bouwkundige risico's en brandveiligheid. In de risico-matrix is vastgelegd op welke aspecten de nadruk tijdens de controles dient te liggen. Toezicht op kleine werken vindt slechts plaats als de constructieve veiligheid in het geding is. Verder wordt niet actief gecontroleerd indien geen meldingen door de vergunninghouder worden ingediend.	4000	3500	-500
<u>Handhaving conform bestemmingsplan</u> Wat betreft het gebruik van het bouwwerk (bijv. wonen of werken) is het van belang dat dit past in het bestemmingsplan en dat het woon –en leefklimaat voldoende wordt gewaarborgd. Vaak wordt deze activiteit naast een andere activiteit (bijv. bouwen) vergund.	2250	2250	-
<u>Slopen – sloopmeldingen – asbest</u> Een sloopvergunning is verplicht daar waar het in het bestemmingsplan is opgenomen en als het slopen betreft in beschermd stads- of dorpsgezicht. Toezicht hierop valt onder de toezichthouders van team Handhaving en Toezicht. Het toezicht op sloop waarbij asbest vrijkomt valt onder de basistaken van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De OD NHN beschikt over medewerkers die gecertificeerd zijn om tijdens de sloop waarbij asbest vrijkomt, de locatie te mogen betreden. Bij verdachte en/of omvangrijke sloopwerkzaamheden wordt de OD ingeschakeld voor de uitvoering van een dergelijke controle.	350	450	100
<u>Monumenten (toezicht)</u> Binnen de gemeente is een groot aantal rijksmonumenten aanwezig. Deze activiteit maakt vaak onderdeel uit van een meervoudige vergunning en wordt zodoende altijd integraal meegenomen tijdens een controle. Bescherming van de monumenten staan hoog op de prioriteitenlijst. Deze vergunningen worden actief gecontroleerd, zo nodig door een vakspecialist	700	700	-
<u>Illegale bouw en achterstallig onderhoud (handhaving)</u> Op basis van meldingen wordt toegezien op illegale bouw, op klachten inzake achterstallig onderhoud en/of vervuilde woningen.	2500	2250	-250
<u>Brandpreventie: toezicht en naleving brandveiligheidseisen bouwwerken</u> Om de kans op brand in bouwwerken en de gevolgen daarvan te beperken worden aan gebouwen en het gebruik ervan brandveiligheidseisen gesteld. De gemeente zet zich in op het verhogen van het brandveiligheid bewustzijn bij burgers en bedrijven.	3500	3750	250
Totaal	13.300	14050	750

3.4 Conclusie taakvelden toezicht en handhaving

Het aantal reguliere uren op het gebied van bouwtoezicht is in 2023 nagenoeg gelijk gebleven. Door verloop van personeel is de uitvoering van toezichttaken onder druk komen te staan maar met inzet van vervanging en tijdelijke inhuur is dit opgevangen. Het aantal verleende vergunningen heeft ook in 2023 gezorgd voor meer inzet op het bouwtoezicht. Ook de afhandeling van handhavingsskwesties vraagt nog veel uren. Het groeiende aantal slooemeldingen en de extra inzet op brandveiligheid zorgde daarnaast ook voor een toename.

3.5 Bezwaar- en beroepschriften VTH 2023

Hieronder volgt het aantal ingediende *bezwaarschriften* tegen besluiten op grond van het omgevingsrecht:

Product	2019	2020	2021	2022	2023	Vershil
Besluit omgevingsvergunning bouwen en handelen in strijd met ruimtelijke regels	101	111	87	162	95	-67
Besluit handhaving wet dwangsom	13	16	9	15	21	6
Besluit handhaving bestuursdwang	-	1	-	-	-	-

Hieronder volgt het aantal ingediende *beroepschriften* tegen besluiten op grond van het omgevingsrecht:

Product	2019	2020	2021	2022	2023	Vershil
Besluit omgevingsvergunning bouwen en handelen in strijd met ruimtelijke regels	27, waarvan 11 rechtstreeks beroep	18	11	19	25	6
Besluit handhaving wet dwangsom	6	-	10	8	7	-1
Besluit handhaving bestuursdwang	-	-	-	-	-	-

3.6 Conclusie bezwaar-en beroepschriften VTH 2023

Voor het aantal ingediende bezwaarzaken is een afname geconstateerd ten opzichte van de voorgaande jaar. In 2022 zijn er tegen enkele besluiten veel bezwaarschriften ingediend en dat was afgelopen jaar niet het geval. Het totaal aantal bezwaar- en beroepschriften is 2023 meer in lijn met de voorgaande jaren.

4. Activiteiten in 2023

4.1 Resultaten activiteiten

In het uitvoeringsprogramma 2023 staan activiteiten benoemd die wij in 2023 zouden oppakken en waarmee wij invulling geven aan de beleidsdoelstellingen uit de beleids- en VTH uitvoeringsnota 2023, te weten:

- toekomstbestendige en innovatieve organisatie
- investeren in de veranderende rol
- geprioriteerd werken

Ook de gemeentelijke ontwikkelingen zijn hier nadrukkelijk bij betrokken. Hieronder volgt het overzicht van geplande activiteiten en het daadwerkelijke resultaat:

Geplande uit te voeren activiteit		Vertaald naar uitvoeringsdoelstelling inclusief KPI en deadline	Wijze van toetsing	Draagt bij aan beleidsdoelstelling
1	Constructieve veiligheid gebouwen CC3	Onderzoek laten verrichten naar publiektoegankelijke gebouwen gevolgklasse CC3 >500 personen al dan niet in gemeentelijk eigendom	Monitoren van gecontroleerde gebouwen met wijze van toetsing en eventuele acties die hieruit voortvloeien	Leefbaarheid bebouwde omgeving
Conclusie: In 2023 is uitvoering gegeven aan de keuring van de gemeentelijke panden die onder de CC3 gevolgklasse vallen: de Meent, de Hoornse Vaart, de Vest en het poppodium. In samenwerking met het ingenieursbureau zijn rapportages beoordeeld en is meegelopen met de keuringen. In 2024 worden de onderzoeken voor de resterende gemeentelijke panden afgerond. In 2024 wordt ook toegezien op private gebouwen vallend onder gevolgklasse CC3.				
2	Constructieve veiligheid bruggen	De constructieve veiligheid van bruggen in Alkmaar laten onderzoeken en waar nodig maatregelen te hebben genomen.	Monitoren van gecontroleerde bruggen en eventuele acties die hieruit voortvloeien.	Leefbaarheid bebouwde omgeving
Conclusie: In 2023 lag de focus op meerdere bruggen in de binnenstad van Alkmaar en is een eerste start gemaakt met de controle van de eerste bruggen in de dorpskernen. Voor de binnenstad hebben de onderzoeken geleid tot een aantal verkeersbesluiten. In 2024 worden weer diverse bruggen onderzocht.				
3	Projectmatige aanpak van handhaving op basis van prioritering/risicoanalyse	IBT (interbestuurlijk toezicht) Thema onderzoek brandveiligheid zorginstellingen vanuit Provincie NH en Controle brandveiligheid kinderdagverblijven met nachtverblijf en kleinschalige hotels	Monitoren van gecontroleerde instellingen in 2023	Leefbaarheid bebouwde omgeving
Conclusie: In 2023 is het themaonderzoek brandveiligheid zorginstellingen, kinderdagverblijven en kleinschalige hotels gereed gekomen. Hetzelfde geldt voor de controles op scholen en panden met een bijeenkomstfunctie > 500 personen. De projectmatige controle voor deze panden is daarmee afgerond en deze worden opgenomen in het reguliere toezicht.				
4	Toezicht energielabel C kantoorgebouwen	Onderzoek naar kantoorgebouwen die minimaal energielabel C moeten hebben. De verplichting volgt uit het Energieakkoord 2013 en moet een bijdrage leveren aan een reductie van de CO ₂ -uitstoot met 49% in 2030	Naleefgedrag stimuleren door toezicht en handhaving volgens het toezichtprotocol IPLO (Informatiepunt Leefomgeving)	Leefbaarheid bebouwde omgeving
Conclusie: In 2023 is gecontroleerd en toezicht gehouden volgens de bedrijvenlijst van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord NHN. Na afronding hiervan worden vanaf 2024 controles in gang gezet volgens de bedrijvenlijst van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.				
5	Landelijke toetsmatrix Bouwbesluit	Aanpassing werkprocessen Wabo-vergunningen (zowel bij plantoetsers, juristen als	Werkwijze opnemen in vergunningensysteem (VTH-applicatie).	Risicogericht werken

Geplande uit te voeren activiteit		Vertaald naar uitvoeringsdoelstelling inclusief KPI en deadline	Wijze van toetsing	Draagt bij aan beleidsdoelstelling
		inspecteurs) op basis van vastgestelde categorisering in het Bouwtoezicht.		
Conclusie: De werkprocessen voor vergunningverlening zijn aangepast aan de vastgestelde categorisering in het Bouwtoezicht en opgenomen in de vergunningenapplicatie.				
6	Inzetten op volledig geïntegreerde en afgestemde vergunningverlening	Tijdig voldoende capaciteit inzetten (zowel bij vooroverleg als bij aanvraagprocedure, als bij het toezicht) op ontwikkelingen Alkmaars Kanaal om deze aanvragen zo goed mogelijk te begeleiden en af te ronden	Termijnen monitoren en belasting personeel (inzet flexibele schil)	Verantwoorde bijdrage aan ontwikkeling Alkmaars Kanaal
Conclusie: Inzet is gepleegd op projecten van het Alkmaars Kanaal				
7	Inrichten woningbouwloket	Duidelijk en toegankelijk woningbouwloket. Alle benodigde informatie op 1 digitale plek: website hierop aanpassen en 1 duidelijk aanspreekpunt. Goede samenwerking en werkafspraken over rol woningbouwloket.	Aangepaste website en volledig inzetbaar woningbouwloket	Verantwoorde bijdrage aan stimuleren principeverzoeken woningbouwinitiatief binnenstedelijk gebied
Conclusie: Het woningbouwloket is gereed en handelt woningbouwinitiatieven af				
8	Uitvoering geven aan woningbouwversnelling	•Reactie op woningbouw-initiatief (>12 woningen) binnen 12 weken. •Samenwerken in projecten •Flexibele schil (netwerk vakspecialisten die flexibel ingezet kunnen worden bij pieken in bouwaanvragen) via aanbestedingstraject	Termijnen monitoren en belasting personeel (inzet flexibele schil)	Verantwoorde bijdrage aan stimuleren woningbouwinitiatief binnenstedelijk gebied
Conclusie: De pilot loopt nog door				
9	Werken conform de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen: - Aanpassen werkprocessen en bijbehorende werkinstructies	- aanpassing werkprocessen in Centric Leefomgeving (CL) - CL proefdraaien, werkprocessen inbouwen - Legesverordening aanpassen n.a.v. modelverordening vanuit VNG	Ingerichte VTH-applicatie, personeel opgeleid en communicatieplan uitgevoerd intern en extern	Investeren in de veranderende rol

Geplande uit te voeren activiteit	Vertaald naar uitvoeringsdoelstelling inclusief KPI en deadline	Wijze van toetsing	Draagt bij aan beleidsdoelstelling
- Implementatie van ICT/software - Aanpassen leesverordening - Opleiden/instrueren van medewerkers - Intern en extern communiceren - Participatie - Integraal werken	- besluitvorming cie. - Omgevingskwaliteit (i.p.v. Welstand en Monumenten cie.) - Opleidingen plannen voor alle Wabo-medewerkers - Actief communiceren via website en bijeenkomsten, zowel intern als extern - werken cfrn vastgesteld participatiebeleid		
Conclusie: In 2023 zijn de werkprocessen aangepast aan de Omgevingswet en is de VTH-applicatie getest voor ingebruikname. De legesverordening is aangepast, medewerkers hebben trainingen gevolgd over de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging en de organisatie is verder voorbereid. Met de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving per 1 januari 2024 is de testfase afgerond en wordt toegezien op het goed functioneren van de VTH-applicatie en de werkprocessen onder de Omgevingswet. Hierin wordt een doorontwikkeling voorzien.			
Kwaliteit interne samenwerking verbeteren	Interne werkafspraken vastleggen over advisering aanvragen conform de vastgestelde werkniveaus uit de categorisering in het Bouwtoezicht	Afhandelingstermijn van interne adviezen en kwaliteit	Toekomstbestendige en innovatieve organisatie
Conclusie: Interne werkafspraken zijn in 2023 afgerond			

4.2 Conclusie behaalde resultaten

Aan veel activiteiten is conform planning uitvoering gegeven maar is tegelijkertijd gebleken dat een aantal doorloopt in 2024. Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wkb per 1 januari 2024 is de werkwijze voor de nieuwe VTH-applicatie volgens schema uitgevoerd. Het handhavingsproject brandveiligheid zorginstellingen en kinderdagverblijven is vorig jaar geheel uitgevoerd. De werkprocessen voor het risicogericht en geprioriteerd werken zijn ingepast in de applicatie voor bouwinspecteurs en handhavers.

5.1 Evaluatie

In de Beleidsnota VTH 2023-2026 zijn verschillende beleidsdoelstellingen vastgelegd op basis van de missie, visie, ontwikkelingen en de risicoanalyse. Veel beleidsdoelstellingen hebben een looptijd van meerdere jaren. Aan deze beleidsdoelstellingen zijn vervolgens activiteiten gekoppeld die in het Uitvoeringsprogramma 2023 staan. De activiteiten zijn erop gericht om een bijdrage te leveren aan de beleidsdoelstellingen.

Voor de activiteiten die in 2023 nog niet zijn afgerond geldt dat deze in 2024 een vervolg moeten krijgen. Dat geldt zowel voor de activiteiten die extern gericht zijn en van invloed zijn op de woon- en werkomgeving van Alkmaar, als op de intern gerichte activiteiten die indirect bijdragen aan de leefomgeving in de gemeente.

5.2 Eindconclusie

In het uitvoeringsprogramma VTH 2023 staan diverse doelstellingen gericht op onze VTH-taken. Vanwege de voortdurende aanwas van aanvragen was het een uitdaging om onze wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren.

Kijkend naar de behaalde resultaten in 2023, kunnen we concluderen dat we naar behoren uitvoering hebben gegeven aan onze VTH-taken.